

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

ThS PHẠM THỊ LỆ DUNG

Học viện Chính trị khu vực III

ThS QUÁCH THỊ BÍCH

Trường Chính trị tỉnh Hòa Bình

Ngày nhận:

21-8-2022

Ngày thẩm định, đánh giá:

25-10-2022

Ngày duyệt đăng:

12-11-2022

Tóm tắt: Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, danh nhân văn hóa kiệt xuất, người chiến sĩ tiên phong, mẫu mực của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh là tài sản vô cùng quý báu của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta, mãi là niềm tự hào, nguồn cổ vũ to lớn đối với các thế hệ người Việt Nam hôm nay và mai sau. Tư tưởng Hồ Chí Minh cùng với chủ nghĩa Mác-Lênin là nền tảng tư tưởng của Đảng, kim chỉ nam cho mọi hành động của Đảng, được Đảng khẳng định và thực hiện kiên định. Do vậy, vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh có ý nghĩa lý luận, thực tiễn quan trọng trong tình hình hiện nay.

Từ khóa:

*Tư tưởng Hồ Chí Minh;
quan điểm sai trái,
thù địch*

Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (1991) khẳng định: “Đảng lấy chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động, tiếp thu tinh hoa trí tuệ của dân tộc và của nhân loại, nắm vững quy luật khách quan và thực tiễn của đất nước để đề ra Cương lĩnh chính trị, đường lối cách mạng đúng đắn và phù hợp với yêu cầu, nguyện vọng của nhân dân.

Đảng kết hợp chặt chẽ chủ nghĩa yêu nước chân chính với chủ nghĩa quốc tế của giai cấp công

nhân, ủng hộ sự nghiệp đấu tranh vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội của nhân dân thế giới”¹. Điều này tiếp tục được nhấn mạnh trong *Cương lĩnh Xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011)*: “Đảng lấy chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động”. Vì vậy, việc đẩy mạnh cuộc đấu tranh chống các quan điểm thù địch, sai trái trên lĩnh vực tư tưởng, lý luận nhằm khẳng định, bảo vệ, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực

Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng Bí thư Thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lê Duẩn dự Đại hội Đảng Cộng sản Liên Xô lần thứ XXII, tháng 10-1961

tiền cách mạng Việt Nam, bảo vệ đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đang trở thành nhiệm vụ quan trọng trong công tác tư tưởng và lý luận ở nước ta hiện nay.

Văn kiện Đại hội XIII nêu những dự báo: “Hòa bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn, song đang đứng trước nhiều trở ngại, khó khăn; cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn, xung đột cục bộ tiếp tục diễn ra dưới nhiều hình thức, phức tạp và quyết liệt hơn, làm gia tăng rủi ro đối với môi trường kinh tế, chính trị, an ninh quốc tế. Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục tiến triển nhưng đang bị thách thức bởi sự cạnh tranh ảnh hưởng giữa các nước lớn và sự trỗi dậy của chủ nghĩa dân tộc cực đoan. Luật pháp quốc tế và các thể chế đa phương toàn cầu đứng trước những thách thức lớn”².

Đối với tình hình trong nước, sau hơn 35 năm đổi mới, thế và lực, sức mạnh tổng hợp quốc gia, uy tín quốc tế, niềm tin của nhân dân ngày càng được nâng cao, tạo ra những tiền đề quan trọng để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tuy nhiên nền kinh tế phát triển chưa bền vững, còn nhiều hạn chế, yếu kém, đứng trước nhiều khó khăn, thách thức mới do tác động của đại dịch COVID-19 và khủng hoảng kinh tế toàn cầu gây ra. Xu hướng già hóa dân số nhanh; tốc độ công nghiệp hóa, đô thị hóa tăng mạnh; biến đổi khí hậu gay gắt, phức tạp... ngày càng tác động mạnh đến sự phát triển của đất nước...

Tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng lý luận và định hướng để Đảng Cộng sản Việt Nam xây dựng đường lối cách mạng đúng đắn, tổ chức lực lượng và lãnh đạo nhân dân Việt Nam giành

thắng lợi trong Cách mạng Tháng Tám năm 1945, lập nên nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, trong các cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, trong các cuộc chiến tranh bảo vệ độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc và những thành tựu quan trọng về mọi mặt trong hơn 35 năm đổi mới và hội nhập quốc tế. Tư tưởng Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần to lớn, quý giá của Đảng và dân tộc ta, mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta trên hành trình kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH.

Vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình hiện nay cần được tiến hành một cách toàn diện trên tất cả các mặt, vừa khẳng định, vừa kế thừa, vận dụng và phát triển.

Một là, khẳng định giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh. Đảng đã chỉ rõ tư tưởng Hồ Chí Minh: “là tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta, mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta giành thắng lợi”. Bởi vậy, vận dụng và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh trước hết chúng ta phải làm rõ, làm sâu sắc, những giá trị to lớn của tư tưởng Hồ Chí Minh đối với cách mạng, với Đảng và dân tộc ta.

Cùng với khẳng định giá trị của sự nghiệp, tư tưởng Hồ Chí Minh là cần làm rõ sự vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh hiện nay.

Trong giai đoạn tới, cần quán triệt trong nhận thức và hành động thực tiễn các quan điểm chỉ đạo cơ bản, mà một trong quan điểm chỉ đạo đầu tiên Đại hội XIII của Đảng nêu rõ là: “(1) Tư tưởng chỉ đạo xuyên suốt của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta là phải kiên định và vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định đường lối đổi mới của Đảng; kiên định các nguyên tắc xây dựng Đảng; bảo đảm cao nhất

lợi ích quốc gia - dân tộc trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản của luật pháp quốc tế, bình đẳng, hợp tác, cùng có lợi để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”³. Đây là vấn đề nền tảng cơ bản, vững chắc của Đảng, mang tính về nguyên tắc, có ý nghĩa sống còn đối với chế độ.

Hai là, vận dụng, phát triển những quan điểm, luận điểm mà Hồ Chí Minh đã đề cập nhưng có quan điểm Người chưa có điều kiện phân tích sâu sắc nhiều chiều cạnh. Hồ Chí Minh là người chứng kiến trực tiếp những biến động to lớn của lịch sử suốt 2/3 thế kỷ XX, chính vì luôn gắn lý luận với thực tiễn mà Người đã giải quyết về mặt lý luận rất nhiều vấn đề thực tiễn đặt ra. Tư tưởng Hồ Chí Minh trở thành ngọn đuốc soi sáng cho dân tộc trong cuộc đấu tranh giải phóng. Tuy nhiên, do phải tập trung giải quyết nhiều công việc khác nhau, trong điều kiện đặc thù là đất nước có chiến tranh hoặc vừa có chiến tranh vừa có hòa bình, nên nhiều vấn đề Hồ Chí Minh chưa có điều kiện để bàn sâu. Mặc dù vậy, Người đã đưa ra những chỉ dẫn là những luận điểm đúng đắn sắc sảo, có những luận điểm vượt trước thời đại. Vì vậy, chúng ta cần dựa vào đó để nghiên cứu, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh theo đúng tinh thần và phương pháp Hồ Chí Minh.

Ba là, làm rõ những nội dung có tính cụ thể trong quan điểm, tư tưởng của Hồ Chí Minh. Trong di sản đồ sộ của Hồ Chí Minh, chúng ta thấy rằng có những quan điểm của Người được diễn đạt trong một hoàn cảnh cụ thể, trong những tình huống cụ thể. Bởi vậy, phải làm rõ được đâu là những vấn đề mang tính cụ thể, đâu là những vấn đề có tính xuyên suốt trong tư tưởng, tư duy, phương pháp của Hồ Chí Minh. Luận giải rõ như vậy, là có cơ sở để nắm vững chân giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh, đồng thời đặt ra nhiệm vụ mới trong nghiên cứu lý

luận và có cơ sở khoa học để đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch.

Bốn là, vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh cho phù hợp với hiện thực cuộc sống dựa trên những nguyên lý, nguyên tắc phương pháp luận của Hồ Chí Minh. Thực tiễn luôn vận động, Hồ Chí Minh là một thiên tài, nhưng không có nghĩa chúng ta có thể đòi hỏi ở Người mọi thứ, mà trên cơ sở di sản của Người để lại, cần tăng cường tổng kết thực tiễn, phát triển lý luận để giải đáp những vấn đề mà cuộc sống đương đại đang đặt ra. Thực hiện được điều đó chính là chúng ta đã góp phần vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh. Bởi vì cách mạng là sáng tạo, chân lý là cụ thể, thực tiễn là luôn vận động.

Nghị quyết số 35-NQ/TW, ngày 22-10-2018 của Bộ Chính trị khóa XII “Về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”, thực hiện nhiệm vụ tăng cường vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh, cần thực hiện một số nội dung căn bản:

Một là, tiếp tục sưu tầm, bổ sung tư liệu về sự nghiệp, tư tưởng Hồ Chí Minh. Để vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh cần có một hệ thống tư liệu đầy đủ và khoa học về Hồ Chí Minh. Qua đó, không chỉ góp phần phản bác các luận điệu xuyên tạc, thù địch, mà còn giúp chúng ta hiểu hơn về Hồ Chí Minh, về tư tưởng Hồ Chí Minh. Tuy nhiên, thực tế nguồn tư liệu về Hồ Chí Minh vẫn còn thiếu nhiều, chưa được bổ sung và cập nhật thường xuyên để có thể kịp thời khai thác triệt để và có hiệu quả cao hơn, phục vụ tốt hơn công tác nghiên cứu, tuyên truyền về sự nghiệp, tư tưởng Hồ Chí Minh, học tập tấm gương đạo đức, phong cách của Người.

Hai là, nâng cao chất lượng các công trình nghiên cứu về tư tưởng Hồ Chí Minh. Nghiên cứu về Hồ Chí Minh đã diễn ra từ rất lâu, một

số chuyên luận đã xuất hiện vào những năm 40-50 của thế kỷ XX. Từ năm 1991 trở lại đây, việc nghiên cứu về Hồ Chí Minh đã được đẩy mạnh theo các hướng: Các chương trình đề tài khoa học cấp Nhà nước, cấp bộ. Một số công trình có giá trị tổng kết trên nhiều mặt thuộc di sản Hồ Chí Minh. Nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh với tư cách là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản, những vấn đề có tính quy luật của cách mạng Việt Nam. Các nghiên cứu cần triển khai theo chiều sâu để khai thác các giá trị vốn có trong cuộc đời, sự nghiệp, tư tưởng của Người. Đặc biệt là khái niệm tư tưởng Hồ Chí Minh, tiểu sử Hồ Chí Minh, các giai đoạn Người hoạt động ở nước ngoài...

Ba là, đẩy mạnh công tác giáo dục, tuyên truyền sự nghiệp, tư tưởng Hồ Chí Minh. Trong tình hình mới, vị trí vai trò của tư tưởng Hồ Chí Minh ngày càng được khẳng định. Đây là một thành công lớn của Đảng. Tuy nhiên, trong công tác nghiên cứu, tuyên truyền về Hồ Chí Minh, bên cạnh thành tựu, vẫn còn những hạn chế bất cập. Về nội dung này, Đảng khẳng định rất rõ: “Một bộ phận cán bộ, đảng viên bản lĩnh chính trị không vững vàng, suy thoái về tư tưởng chính trị, còn hoài nghi, mơ hồ về mục tiêu, lý tưởng của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta; một số ít hoang mang, dao động, mất lòng tin; cá biệt còn phủ nhận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối đổi mới của Đảng”⁴. Để khắc phục những hạn chế bất cập trên, cần đẩy mạnh công tác giáo dục, tuyên truyền tư tưởng Hồ Chí Minh, làm rõ vai trò cống hiến lớn lao của Chủ tịch Hồ Chí Minh với sự nghiệp cách mạng của Đảng. Việc tuyên truyền, giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh được coi trọng, việc học tập cần gắn với làm theo “Học đi đôi với hành”, “Lý luận gắn với thực tiễn”. Hiện

nay, có một số phần tử phản động vẫn cho rằng việc tuyên truyền, giáo dục di sản Hồ Chí Minh là mị dân, thần thánh hóa một biểu tượng đã thuộc về quá khứ để Đảng luôn giữ độc quyền lãnh đạo trong đời sống chính trị của đất nước. Đây là luận điểm xuyên tạc, phản động cần lên án, đấu tranh không khoan nhượng.

Để tuyên truyền, vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh cần đổi mới cả về nội dung, phương pháp, cách thức tổ chức thực hiện, đi vào thực chất, thực tế. Theo đó, mỗi cán bộ, đảng viên học tập và làm theo Hồ Chí Minh bằng thực tiễn công việc hằng ngày, lấy hiệu quả hoàn thành công việc làm thước đo, tránh phô trương, hình thức, làm qua loa, đại khái, để những giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh thấm sâu vào mọi hoạt động, mọi mối quan hệ của cuộc sống, các đối tượng dân cư, chứ không chỉ nằm trên sách vở hay ở khẩu hiệu tuyên truyền. Điều đó cho thấy, giáo dục, tuyên truyền sâu rộng, hiệu quả di sản của Hồ Chí Minh cũng góp phần quan trọng phản bác các luận điệu xuyên tạc, sai trái, thù địch, làm phương hại đến những giá trị thiêng liêng thuộc về Hồ Chí Minh. Qua đó, làm cho tư tưởng Hồ Chí Minh có sức sống và giá trị trường tồn, thấm sâu vào thực tiễn, tạo nên những sức mạnh vật chất có tác động cải biến xã hội.

Hiện nay ở nước ta, những người tham gia đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, xuyên tạc về Hồ Chí Minh nói chung và tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng thường hoạt động kiêm nhiệm, không mang tính chuyên trách, vì thế có những hạn chế về thời gian và cách thức hoạt động. Do vậy, số lượng tin, bài viết có chất lượng, có sức thuyết phục cao về lập luận và nguồn tư liệu, có tính chiến đấu cao trong những năm gần đây chưa nhiều; chưa có sự phối kết hợp tốt giữa lực lượng trong và ngoài nước để tạo thành một sức mạnh tổng hợp, đủ

sức cản phá, truy đến tận gốc rễ các luận điệu xuyên tạc về cuộc đời, sự nghiệp, tư tưởng Hồ Chí Minh. Trên cơ sở nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng của Đảng, cán bộ, đảng viên, nhất là đoàn viên thanh niên cần quán triệt đầy đủ nội dung tư tưởng của Người, nhất là về con đường cách mạng Việt Nam để làm cơ sở trong nghiên cứu, học tập và làm theo Hồ Chí Minh. Theo đó, đúng như Đảng khẳng định: “Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, học tập chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh tiếp tục được đẩy mạnh, nội dung, hình thức đa dạng, phong phú hơn”⁵.

Vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh là một trong công cụ hữu hiệu góp phần làm thất bại âm mưu “Diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch và các biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, làm cho Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh lãnh đạo xây dựng thành công nước Tổ quốc Việt Nam XHCN, giàu mạnh, phồn vinh, hạnh phúc.

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng Toàn tập*, Nxb CTQG, H, 2007, T.51, tr. 253-254

2, 3. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb CTQGST, H, 2021, T. I, tr. 105, 33

4, 5. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb CTQGST, H, 2021, T. II, tr. 168, 169.